

Konsekvensutredning med anledning av förslag om ändringar i Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 1995:26) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan och (CSNFS 1998:7) om ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar

1. Bakgrund

Centrala studiestödsnämnden ansvarar för resekostnadsersättning till vissa funktionshindrade elever inom gymnasieskolan (Rg-bidrag) och till föräldrar till barn som för kommunikation är beroende av teckenspråk och som deltar i s.k. TUFF-utbildning (TUFF-ersättning).

När Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 1995:26) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan (Rg-bidrag) trädde i kraft uppgick resekostnadsersättningen för resa med egen bil enligt föreskrifterna till 1 krona och 30 öre per kilometer. Den 1 juli 1998 höjde CSN ersättningen till 1 krona och 50 öre per kilometer.¹

När Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 1998:7) om ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF-ersättning) trädde i kraft den 29 april 1998 uppgick resekostnadsersättningen för resa med egen bil enligt föreskrifterna till 1 krona och 50 öre per kilometer.

Efter 1998 har resekostnadsersättningen i båda ovan nämnda föreskrifter höjts vid tre tillfällen – den 13 juli 2001 till 1 krona och 60 öre per kilometer, den 1 juli 2005 till 1 krona och 70 öre per kilometer och den 1 juli 2006 till 1 krona och 80 öre per kilometer.² Höjningarna följde höjningarna av avdraget för arbetsresor med egen bil i 12 kap. 27 § inkomstskattelagen (1999:1229).³ När avdraget för arbetsresor med egen bil enligt inkomstskattelagen därefter, den 1 januari 2008⁴, höjdes från 1 krona och 80 öre per kilometer till 1 krona och 85 öre per kilometer valde CSN att inte höja resekostnadsersättningarna inom Rg-bidraget och TUFF. Detta mot bakgrund av höjningens låga belopp i kombination med att höjningen i inkomstskattelagen,

¹ CSNFS 1998:11.

² CSNFS 2001:13, 2001:14, 2005:6, 2005:7, 2006:4 och 2006:5.

³ SFS 2000:1033, 2004:1055 och 2005:826.

⁴ SFS 2007:1388.

CSN huvudkontoret

förutom att anpassa bidraget till de höjda priserna på drivmedel, även hade andra syften. Beloppet för reseersättningen för Rg-utbildning och TUFF ska i första hand bestämmas utifrån målen för dessa ersättningar – att möjliggöra deltagande i dessa utbildningar.

Den 1 januari 2023 höjdes avdraget för arbetsresor med egen bil enligt inkomstskattelagen från 1 krona och 85 öre per kilometer till 2 kronor och 50 öre per kilometer.⁵ Höjningen gjordes för att bättre motsvara de faktiska kostnaderna för resorna.

2. Överväganden och förslag

2.1.1 Höjning av reseersättning inom Rg-bidraget

CSN:s förslag: Reseersättningen inom Rg-bidraget höjs till 2 kronor och 50 öre per kilometer.
--

Problembeskrivning och vad CSN vill uppnå

Avdraget för arbetsresor med egen bil enligt 12 kap 27 § inkomstskattelagen höjdes den 1 januari 2023 till 2 kronor och 50 öre per kilometer. Höjningen gjordes för att bättre motsvara de faktiska kostnaderna för resorna. För att reseersättningen inom Rg-bidraget bättre ska motsvara de faktiska kostnaderna för Rg-resorna bedömer CSN att ersättningen behöver höjas på motsvarande sätt, till 2 kronor och 50 öre per kilometer.

CSN:s förslag till föreskrifter

CSN föreslår att 9 § Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 1995:26) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan ändras så att kostnader för resa med privat bil ersätts med 2 kronor och 50 öre per kilometer.

Bemyndiganden

CSN får, enligt 17 § förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan, utfärda de föreskrifter som behövs för tillämpningen av förordningen.

Alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd

Alternativ till den föreslagna ändringen skulle kunna vara att inte höja resekostnadsersättningen alls eller att endast höja med ett lägre belopp. CSN anser att dessa alternativ inte vore lämpliga eftersom de studerande då inte skulle få ersättning som motsvarar deras faktiska kostnader för resor med privat bil, vilket skulle kunna försvåra studierna för Rg-eleverna.

---

⁵ SFS 2022:1806.

CSN har även övervägt att i föreskrift hänvisa direkt till 12 kap. 27 § inkomstskattelagen och där ange att reseersättning ska utgå med det belopp som gäller vid avdrag för tjänsteresor enligt nämnda bestämmelse. CSN bedömer att en sådan ändring skulle ha fördelen att en höjning av avdragsrätten i inkomstskattelagen skulle ge en mer omedelbar effekt på reseersättningen inom Rg-bidraget, utan föregående behov av ändring i CSN:s föreskrifter, vilket skulle vara till fördel för de studerande. Nackdelen är dock att CSN då helt skulle förlora möjligheten att anpassa höjningarna efter om höjningen i inkomstskattelagen orsakas av kostnadsökningar, som är vad som ska ligga bakom höjningar av reseersättningen inom Rg-bidraget, eller om den orsakas av andra särskilda politiska satsningar i samhället. CSN skulle då även förlora möjligheten att säkerställa att anslagsposten för Rg-bidraget är tillräckligt stor för att rymma en höjning innan ändringen slår igenom i föreskrifterna. Därutöver ser CSN en stor vinst med att hålla ihop regleringarna gällande reseersättning inom Rg-bidraget och TUFF-ersättningen, eftersom de har samma funktion och idag ser likadana ut. Som framgår nedan är det olämpligt att en höjning av resekostnadsersättningen inom TUFF följer direkt av en ändring i inkomstskattelagen, vilket gör att det även av den anledning är mindre lämpligt att föreskriva på det sättet inom Rg-bidraget. Mot bakgrund av ovanstående har CSN gjort bedömningen att CSN ska fortsätta att besluta om varje höjning var för sig.

2.1.2 Höjning av reseersättning inom TUFF-ersättningen

CSN:s förslag: Reseersättningen inom TUFF-ersättningen höjs till 2 kronor och 50 öre per kilometer.

Problembeskrivning och vad CSN vill uppnå

Avdraget för arbetsresor med egen bil enligt 12 kap 27 § inkomstskattelagen höjdes den 1 januari 2023 till 2 kronor och 50 öre per kilometer. Höjningen gjordes för att bättre motsvara de faktiska kostnaderna för resorna. För att reseersättningen inom TUFF-ersättningen bättre ska motsvara de faktiska kostnaderna för TUFF-resor bedömer CSN att ersättningen behöver höjas på motsvarande sätt, till 2 kronor och 50 öre per kilometer.

CSN:s förslag till föreskrifter

CSN föreslår att 10 § Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 1998:7) om ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar ändras så att kostnader för resa med privat bil ersätts med 2 kronor och 50 öre per kilometer.

Bemyndiganden

CSN får, enligt 23 § andra stycket förordningen (1997:1158) om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar, meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för tillämpningen av förordningen i fråga om ersättning till deltagarna i TUFF.

Alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd

Alternativ till den föreslagna ändringen skulle kunna vara att inte höja resekostnadsersättningen alls eller att endast höja med ett lägre belopp. CSN anser att dessa alternativ inte vore lämpliga eftersom de studerande då inte skulle få ersättning som motsvarar deras faktiska kostnader för resa med privat bil, vilket skulle kunna försvåra för TUFF-deltagarna att delta i den utbildning som de behöver för att kunna kommunicera med sina barn som för sin kommunikation är beroende av teckenspråk.

CSN har även övervägt att i föreskrift hänvisa direkt till 12 kap. 27 § inkomstskattelagen och där ange att reseersättning ska utgå med det belopp som gäller vid avdrag för tjänsteresor enligt nämnda bestämmelse. CSN bedömer att en sådan ändring skulle ha fördelen att en höjning av avdragsrätten i inkomstskattelagen skulle ge en mer omedelbar effekt på reseersättningen inom TUFF-ersättningen, utan föregående behov av ändring i CSN:s föreskrifter, vilket skulle vara till fördel för TUFF-deltagarna. Nackdelen är dock att CSN då helt förlorar kontrollen över om höjningarna orsakas av kostnadsökningar, som är vad som ska ligga bakom höjningar av reseersättningen inom TUFF-ersättningen, eller om de orsakas av andra särskilda politiska satsningar i samhället. CSN skulle då även förlora möjligheten, att innan en höjning av ersättningen, säkerställa med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), som äger anslagsposten för TUFF-ersättningen, att anslaget täcker höjningen. Mot bakgrund av ovanstående har CSN gjort bedömningen att CSN ska fortsätta att besluta om varje höjning var för sig.

3. Vilka som berörs

3.1 Höjning av reseersättning inom Rg-bidraget

De som berörs av ändringen är de som har rätt till resekostnadsersättning för resa med privat bil inom Rg-bidraget, alltså Rg-elever, deras familjemedlemmar och andra närstående.⁶

3.2 Höjning av reseersättning inom TUFF-ersättningen

De som berörs av ändringen är föräldrar till barn som för sin kommunikation är beroende av teckenspråk och som reser till och från TUFF-utbildning med privat bil. Med förälder likställs särskilt förordnad vårdnadshavare som inte är förälder, den som är gift eller bor tillsammans med föräldern under äktenskapsliknande förhållanden och den som tagit emot ett barn, som för kommunikation är beroende av teckenspråk, för stadigvarande vård och fostran i sitt hem.⁷

⁶ År 2022 var det 283 personer som studerade med Rg-bidrag, varav 50 personer fick resekostnadsersättning för resa med privat bil.

⁷ År 2022 var det 121 personer som studerade med TUFF-ersättning, varav 81 personer fick resekostnadsersättning för resa med privat bil.

Möjligen kan utbildningsanordnare för TUFF-utbildningen påverkas, om höjd resekostnadsersättning visar sig medföra att fler anser sig ha möjlighet att delta i utbildningen.

Även SPSM berörs av ändringen eftersom myndigheten ansvarar för anslagsposten för TUFF-ersättningen.

4. Kostnadsmässiga och andra konsekvenser

4.1 Höjning av resekostnadsersättningen inom Rg-bidraget

Den föreslagna höjningen av resekostnadsersättningen inom Rg-bidraget med 70 öre per kilometer beräknas innebära ett ökat utflöde med ca 50 000 kr per år.⁸ CSN bedömer att denna höjning ryms inom den befintliga anslagsposten.

CSN bedömer att förslaget inte kan få sådan effekt på kostnaderna för stat, kommun eller region som inte är oväsentliga i enlighet med 2 § förordningen om regeringens medgivande (2014:570). Regeringens medgivande behöver därmed inte inhämtas.

4.2 Höjning av resekostnadsersättning inom TUFF-ersättningen

Den föreslagna höjningen av resekostnadsersättningen inom TUFF med 70 öre per kilometer beräknas medföra ett ökat utflöde med ca 30 000 kr per år.⁹ CSN bedömer att höjningen ryms inom det befintliga anslaget för TUFF och har stämt av denna bedömning med SPSM.

SPSM har informerat CSN om att de lämnat förslag till regeringskansliet på ändringar i förordningen (1997:1158) om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar, vilka kan komma att generera kostnadsökningar inom samma anslagspost som de ändringar som CSN nu föreslår. CSN har informerat Utbildningsdepartementet om det pågående arbetet med förslaget om att höja resekostnadsersättningen.

CSN bedömer att förslaget inte kan få sådan effekt på kostnaderna för stat, kommun eller region som inte är oväsentliga i enlighet med 2 § förordningen om regeringens medgivande (2014:570). Regeringens medgivande behöver därmed inte inhämtas.

---

⁸ År 2022 nyttjades knappt 36 mnkr av det totala anslaget för Rg-bidrag om drygt 47 mnkr. Av detta avsåg ca 125 000 kr resekostnadsersättning med privat bil.

⁹ År 2022 nyttjades drygt 524 000 kr av det totala anslaget för TUFF-ersättning om 1 000 000 kr. Av detta avsåg ca 75 000 kr resekostnadsersättning med privat bil.

5. Skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU

De föreslagna reglerna överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

6. Tidpunkt för ikraftträdandet och eventuella behov av speciella informationsinsatser

CSN:s förslag: Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas för utbetalningar som avser resor från och med samma datum.

CSN brukar normalt besluta ändringar av nivån för resekostnadsersättningarna med ikraftträdande i juli för att inte påverka beviljningen mitt i ett läsår för de utbildningar som är läsårsbundna. CSN valde att inte höja reseersättningen i juli 2023 pga. att det då pågick en hel översyn av TUFF-föreskrifterna som ännu inte var klara för beslut. Då CSN sedan fick information om att SPSM gått in med ett förslag om förordningsändring till Regeringskansliet valde CSN att pausa den pågående översynen i väntan på besked om eventuella ändringar i förordningen. CSN bedömer dock att resekostnadsersättningen behöver lyftas ut och genomföras för sig, för att inte ytterligare försena möjligheterna för Rg-eleverna och TUFF-deltagarna att få ersättning för de faktiska kostnaderna för sina resor med privat bil. Med anledning därav bedömer CSN att ikraftträdandet bör ske till den 1 januari 2024 och tillämpas för utbetalningar som avser resor från och med samma datum.

CSN kommer ändra informationen om resekostnadsersättning på webben, i blanketter och i informationsmaterial. CSN kommer även gå ut med information till SPSM och de berörda utbildningsanordnarna. I övrigt bedömer CSN att det inte behövs några särskilda informationsinsatser.

Förslag till föreskrifter om ändring i Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 1995:26) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan

Centrala studiestödsnämnden (CSN) föreskriver med stöd 17 § förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan i fråga om nämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 1995:26) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan att 9 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Kostnader för en resa med privat bil ersätts med *1 krona* och *80 öre* per kilometer

Föreslagen lydelse

9 §
Kostnader för en resa med privat bil ersätts med *2 kronor* och *50 öre* per kilometer.

Denna författning träder ikraft den 1 januari 2024 och tillämpas för utbetalningar som avser resor från och med samma datum.

**Förslag till föreskrifter om ändring i Centrala studiestödsnämnden
föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 1998:7) om ersättning till deltagare i
teckenspråksutbildning för vissa föräldrar**

Centrala studiestödsnämnden (CSN) föreskriver med stöd av 23 § andra stycket förordningen (1997:1158) om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar i fråga om nämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 1998:7) om ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar att 10 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Kostnader för en resa med privat bil
ersätts med 1 krona och 80 öre per
kilometer

Föreslagen lydelse

10 §
Kostnader för en resa med privat bil
ersätts med 2 kronor och 50 öre per
kilometer.

Denna författning träder ikraft den 1 januari 2024 och tillämpas för
utbetalningar som avser resor från och med samma datum.